

MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

Warszawa, 23 kwietnia 2009 r.

p. J. Kwiecień
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
24.04.09
2582

HORzg/070/64/2009

Pani Krystyna Bochenek

Wicemarszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Marcelina Peci Marszałek

W nawiązaniu do pisma z dnia 25 marca 2009 r., znak: BPS/DSK-043-1501/09, przy którym przekazany został tekst oświadczenia złożonego przez senatora Grzegorza Wojciechowskiego podczas 29 posiedzenia Senatu RP w dniu 19 marca 2009 r. przedstawiam wyjaśnienia stosownie do poruszonych zagadnień i postawionych pytań.

Jakim efektem zakończyły się prowadzone w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi prace w zakresie ustanowienia systemów wsparcie dla zwiększenia wykorzystania pasz nie zawierających GMO? Ilu rolników skorzystało z dopłat do materiału siewnego roślin strączkowych? Czy skala upraw roślin wysokobiałkowych w Polsce w ostatnim czasie wzrosła? Dlaczego my w Polsce nie wykorzystujemy efektywnie naszych zasobów do produkcji pasz, tylko stosujemy rozwiązania łatwiejsze – co nie oznacza, że tańsze – i nieprzyjazne dla naszego rolnictwa zamiast korzystać z dostępnych w kraju surowców, skoro jest to możliwe?

W chwili obecnej w resorcie trwają prace nad opracowaniem wieloletniego programu badawczego, którego efektem będzie rozwój produkcji roślin strączkowych i wykorzystanie krajowych źródeł białka, co pozwoli w przyszłości na produkcję pasz bez udziału GMO. Poszukiwane są również rozwiązania, które pozwolą na bezpośrednie wsparcie rolników produkujących rośliny wysokobiałkowe z przeznaczeniem na pasze.

Obecne działania na rzecz wspierania roślin strączkowych realizowane przez resort rolnictwa to m.in. finansowanie badań z postępu biologicznego w produkcji roślinnej.

W ramach tego obszaru w roku 2009 realizowane są następujące tematy:

- 1) Podstawy genetyczne odporności na wyleganie i cech jakościowych nasion grochu - realizuje Instytut Genetyki Roślin PAN w Poznaniu.
- 2) Markery molekularne sprzężone z cechami użytkowymi w charakterystyce genotypu łubinu wąskolistnego - realizuje Instytut Genetyki Roślin PAN w Poznaniu.
- 3) Badania nad odpornością grochu siewnego i bobiku na wybrane choroby grzybowe – realizuje Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w Radzikowie.
- 4) Poszukiwanie fizjologicznych wskaźników zwiększonej tolerancyjności roślin grochu i żółtego łubinu na suszę (asymilacja, transport asymilatów, odcinanie młodych organów generatywnych) – realizuje Instytut Fizjologii Roślin PAN w Krakowie.

Całkowita kwota zrealizowanych płatności w 2008 r. z tytułu dopłat do zużytego do siewu materiału siewnego, mających charakter pomocy *de minimis* wyniosła 66607810 zł i dotyczyła 593239 ha. Z pomocy skorzystało ok. 40 tys. rolników. Dopłaty do roślin strączkowych objęły obszar 5816 ha na sumę 930560 zł. Według danych Agencji Rynku Rolnego w bieżącym roku w dalszym ciągu utrzymuje się duże zainteresowanie zakupem materiału siewnego. W terminie od 1 grudnia do 15 lutego złożono ponad 22 tysiące wniosków na około 22 mln zł.

Inną formą zachęty do uprawy roślin strączkowych są również dopłaty w ramach krajowych uzupełniających płatności obszarowych. Przysługują one rolnikowi, który w danym roku spełniał warunki do przyznania jednolitej płatności obszarowej. Uzupełniająca płatność obszarowa (UPO) przyznawana jest do powierzchni upraw m.in. roślin wysokobiałkowych, roślin strączkowych oraz roślin motylkowatych drobnonasiennych. Stawka jednolitej płatności obszarowej (zł/ha) w roku 2008 wynosiła 339,31 zł, zaś w ramach dopłat uzupełniających do sektora I, w którym znajdowały się również rośliny strączkowe, przyznawana była ponadto kwota 269,32 zł/ha.

Odnosząc się do kwestii uprawy roślin strączkowych na nasiona informuję, że w Polsce w latach 2000-2007 rośliny strączkowe na nasiona były uprawiane na powierzchni średnio 118 tys. ha, w tym rośliny przeznaczone do konsumpcji na

powierzchni 39,5 tys. ha, rośliny przeznaczone na pasze na powierzchni 78,4 tys. ha. Najmniejszy obszar upraw roślin strączkowych był odnotowany w 2002 roku. W następnych latach areał upraw tych roślin systematycznie wzrastał. Wśród roślin najczęściej uprawianych był łubin, bobik oraz groch. W ostatnich pięciu latach w strukturze zasiewów roślin strączkowych przeznaczonych na pasze łubin stanowił ok. 24%, bobik 11%, groch 6,5%. Największy udział roślin strączkowych w strukturze zasiewów występuje we wschodniej i północno-wschodniej części kraju.

W omawianym okresie w Polsce zbierano średnio 245 tys. ton nasion roślin strączkowych, w tym 77,4 tys. ton przeznaczonych do konsumpcji i 167,7 tys. ton nasion zużywanych na paszę. Do niniejszej informacji załączam również zestawienie powierzchni zasiewów, plonów i zbiorów roślin strączkowych na ziarno w Polsce w latach 2000-2007.

Lata	Powierzchnia zasiewów , tys.ha			Plony, dt/ha		Zbiory, tys.ton		
	Ogółem	Konsumpcyjnie	Paszowe	Konsumpcyjnie	Paszowe	Ogółem	Konsumpcyjnie	Paszowe
2000	141	49	92	19,0	18,4	263,8	92,8	171,0
2001	109	46	63	19,2	19,5	211,3	88,3	123,0
2002	100	45	55	20,9	24,6	229,1	94,9	134,2
2003	109	34	75	19,4	22,8	237,7	65,8	171,9
2004	108	36	72	21,5	27,0	270,4	76,6	193,8
2005	119	33	86	20,4	21,7	253,8	66,4	187,4
2006	120	38	82	15,6	18,1	206,6	59,5	147,1
2007	137	35	102	21,4	21,0	288,2	75,2	213,0
Średnia	117,9	39,5	78,4	19,7	21,6	245,1	77,4	167,7

Źródło: GUS

Oprócz uprawy na nasiona rośliny strączkowe w niewielkich ilościach są w Polsce wysiewane i zbierane w formie siana. W latach 2000-2007 w kraju zbierano średnio około 100 tys. ton siana uzyskiwanego z roślin strączkowych. Średnio z 1 ha zbierano 33,7 dt siana. Powierzchnia roślin strączkowych z przeznaczeniem na susz sięgała średnio 2,9 tys. ha.

Odnosnie materiałów paszowych wymienionych w oświadczeniu Pana Senatora uprzejmie informuję, że zagadnienie dotyczące materiałów paszowych jest

objęte regulacją dyrektywy Rady 96/25 z dnia 29 kwietnia 1996 r. w sprawie obrotu materiałami paszowymi, zmieniającą dyrektywy 70/524/EWG, 74/63/EWG, 82/471/EWG i 93/74/EWG oraz uchylającej dyrektywę 77/101/ EWG implementowanej do krajowego porządku prawnego przez rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 grudnia 2006r. w sprawie w sprawie materiałów paszowych wprowadzanych do obrotu (Dz.U. z 2007 r. Nr 2, poz. 24). W załączniku nr 1, część IV do w/w rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zostały wymienione przedmiotowe materiały paszowe jako:

IV. BULWY, ROŚLINY KORZENIOWE, ICH PRODUKTY I PRODUKTY UBOCZNE		
4.01	Wysłodki buraczane	Produkt uboczny uzyskany przy produkcji cukru, składający się z ekstrahowanej i suszonej krajanki buraków cukrowych <i>Beta vulgaris</i> L. ssp. <i>vulgaris</i> odm. <i>altissima</i> Doell., w którym maksymalna zawartość popiołu nierozpuszczalnego w HCl wynosi 4,5% suchej masy
4.02	Melasa buraczana	Produkt uboczny składający się z pozostałości syropu z produkcji lub rafinacji cukru z buraków
4.03	Wysłodki buraczane melasowane	Produkt uboczny uzyskany przy produkcji cukru zawierający wysuszone wysłodki, do których dodano melasę, w którym maksymalna zawartość popiołu nierozpuszczalnego w HCl wynosi 4,5% suchej masy
4.04	Wywar melasowy z buraków cukrowych	Produkt uboczny fermentacji melasy z buraków przy produkcji alkoholu, drożdży, kwasu cytrynowego i innych substancji organicznych
4.05	Cukier z buraków cukrowych	Cukier ekstrahowany z buraków cukrowych
4.09	Pułpa ziemniaczana	Produkt uboczny uzyskany przy produkcji skrobi ziemniaczanej (<i>Solanum tuberosum</i> L.)
4.10	Skrobia ziemniaczana	Technicznie czysta skrobia ziemniaczana
4.11	Białko ziemniaczane	Wysuszony produkt uboczny uzyskany przy produkcji skrobi, składający się głównie z substancji białkowych otrzymanych po oddzieleniu skrobi
4.12	Płatki ziemniaczane	Produkt uzyskany przez suszenie bębnowe umytych, obranych lub nieobranych, parowanych ziemniaków
4.13	Koncentrat soku ziemniaczanego	Produkt uboczny uzyskany przy produkcji skrobi ziemniaczanej, z której usunięto częściowo białko i wodę
4.14	Żelowana skrobia ziemniaczana	Produkt składający się ze skrobi ziemniaczanej, w znacznej części rozłożonej w wyniku obróbki cieplnej

Uprzejmie informuję, że art. 7 dyrektywy Rady 96/25/WE stanowi, że ... „Państwa Członkowskie ustalą, że materiały paszowe wymienione w części B Załącznika mogą pozostawać w obiegu jedynie pod sprecyzowanymi tamże nazwami i pod warunkiem odpowiadania przez nie opisom tamże podanym”. Tak więc mając na uwadze wyżej

cytowany przepis dyrektywy Rady 96/25 oraz art. 26 ust. 2 ustawy o paszach (Dz.U. Nr 144, poz. 1045) w brzmieniu: „Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, materiały paszowe inne niż wymienione w art. 24 ust. 1, które mogą być wprowadzane do obrotu wyłącznie pod nazwą określoną w tym rozporządzeniu, z uwzględnieniem opisu tych materiałów i rodzaju procesów technologicznych stosowanych do ich wytworzenia oraz obowiązujących w tym zakresie przepisów Unii Europejskiej” opublikowane zostało ww. rozporządzenie.

Jednakże powyższa sytuacja nie oznacza, że materiały paszowe nie wymienione w w/w załączniku dyrektywy Rady 96/25 nie mogą być stosowane w żywieniu zwierząt. Stosowanie innych materiałów paszowych niż wymienione w załączniku nr 1 część A do przedmiotowego projektu umożliwia przepis § 3 ust. 1 pkt 2 lit. b rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 maja 2007 r. w sprawie oznakowania pasz (Dz. U. z 2007 r. Nr 102, poz. 703) w brzmieniu:

...”§ 3. 1. Informacje obowiązkowe o materiałach paszowych wprowadzanych do obrotu zawierają:

- 1) określenie o treści „materiał paszowy”;
- 2) nazwę materiału paszowego:
 - a) zgodną z nazwą określoną w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie materiałów paszowych wprowadzanych do obrotu (Dz. U. z 2007 r. Nr 2, poz. 24),
 - b) niewprowadzającą nabywcy w błąd co do tożsamości materiału paszowego – w przypadku materiałów paszowych innych niż określone w rozporządzeniu, o którym mowa w lit. a; ...

W oznakowaniu takich materiałów paszowych należy zamieścić deklarację zawartości składników pokarmowych, w zależności od rodzaju tych materiałów, zawierającą informacje określone w 1 część B rozporządzenia w sprawie oznakowania pasz.

Reasumując, przepisy prawne wspólnotowe oraz krajowe umożliwiają stosowanie wymienionych materiałów paszowych, natomiast ich zastosowanie przez hodowców w żywieniu zwierząt jest dobrowolne.

Obecnie prowadzone są prace nad projektem rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wprowadzania na rynek i stosowania pasz.

Projekt tego rozporządzenia porządkuje „wspólnotowe prawo paszowe” i konsoliduje obszar regulowany dotychczas kilkoma dyrektywami, np. 79/373/EWG w sprawie obrotu mieszankami paszowymi, 82/471/EWG w sprawie niektórych produktów stosowanych w żywieniu zwierząt tzw. „bioprotein”, 93/74/EWG w sprawie pasz dietetycznych, 96/25/WE w sprawie obrotu materiałami paszowymi i kilkoma innymi. Przedmiotowy projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wprowadzania na rynek i stosowania pasz zastępuje ww. dyrektywy i wprowadzi jednolite rozwiązania na obszarze UE, co niewątpliwie wpłynie korzystnie na jakość i bezpieczeństwo pasz, zwierząt i środowiska, a także na jakość i bezpieczeństwo produktów żywnościowych pochodzenia zwierzęcego.

Uproszczenie istniejących przepisów nie stanowi zagrożenia dla wysokiego poziomu ochrony zdrowia zwierząt. Projekt rozporządzenia zapewnia przejrzystość prawną i zharmonizowane wdrażanie oraz ułatwia płynne funkcjonowanie rynku wewnętrznego. Aby doprowadzić do wzrostu konkurencyjności sektora pasz i rolnego UE wymogi techniczne są upraszczane i usuwane zbędne obciążeni administracyjne.

Ponadto użytkownicy pasz są upoważnieni do dokonywania świadomego wyboru nie mogą być wprowadzani w błąd. Jeżeli chodzi o procedury wydawania zezwoleń, celem jest zapewnienie, żeby pojawiające się na rynku materiały paszowe i mieszanki paszowe były odpowiednio określone pod kątem odpowiedniego stosowania. W przypadku mieszanek paszowych innowacyjność i konkurencyjność są zapewnione w drodze ograniczania zbędnych wymogów dotyczących etykietowania.

2 *zgodnie*

MINISTER
Z up. *Zalewski*
Marian Zalewski
PODSEKRETAŃ SZY STANU